Dosarul nr.2-25400/23 2-23173788-12-2-05122023-1

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

Dispozitivul hotărîrii a fost pronunțat public la 23 mai 2024.
Cererea de apel a fost depusă la 19 iunie 2024, însă recepționată contra semnătură la 26 iunie 2024 (luând în considerație faptul că, în perioadele: 12 iulie 2024-31 iulie 2024, inclusiv și 02 septembrie 2024-20 septembrie 2024, judecătorul s-a aflat în concediu, cât și 27 august 2024 - zi liberă).

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, Judecătorul - Natalia Moldovanu
Grefier - Svetlana Pogorlovschi

în sediul instanței, în ședință publică a examinat, în procedură contencioasă cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de C.A. „General Asigurări" S.A. către ***** privind încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres și cheltuielilor de judecată,

C O N S T A T Ă:

Poziția, argumentele și pretențiile reclamantului C.A. „General Asigurări" S.A..

La 04 decembrie 2023, C.A. „General Asigurări" S.A. a depus în Judecătoria Chișinău (sediul Centru) cerere de chemare în judecată către ***** privind încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres și cheltuielilor de judecată (f.d.2-5).

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a indicat că, în fapt, la 11 noiembrie 2020, în or.Chișinău pârâtul conducând autovehiculul „*****", n/î *****, a încălcat prevederile Regulamentului Circulației Rutiere producând un accident rutier în urma căruia a fost deteriorat autovehiculul *****, n/î *****.

A menționat că, vina pârâtului în încălcarea RCR a fost stabilită prin formularul de constatare amiabilă de accident din 11 noiembrie 2020.

A notat că, autovehiculul condus de pârât a fost asigurat RCA la reclamantul C.A. „General Asigurări" S.A., fapt care se confirmă prin polița de asigurare nr.***** din 26 februarie 2020.

Astfel, reclamantul a deschis și regularizat dosar de daună pentru bunurile deteriorate în urma accidentului comis din vinovăția pârâtului după cum urmează.

La 11 noiembrie 2020, C.A. „General Asigurări" S.A., cu participarea pârâtului şi a persoanei păgubite a întocmit procesul-verbal de constatare a daunelor nr.*****

prin care au fost stabilite deteriorările existente la automobilul persoanei păgubite, în baza căruia ***** a emis factura nr.***** din 23 decembrie 2020, apreciind paguba produsă în urma accidentului rutier, în mărime de 3 042 lei.

Prin acordul privind stabilirea despăgubirii de asigurare RCA nr.***** încheiat între reclamant și persoana păgubită conform art.22 alin.(1) din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule în vigoare la data accidentului rutier a fost stabilită despăgubirea de asigurare, în mărime de 3 042 lei.

Astfel, prin ordinul organului executiv nr.4316 din 29 decembrie 2020 a fost stabilită despăgubirea de asigurare, în mărime de 3 042 lei, iar prin ordinul de plată ***** din 29 decembrie 2020 a fost achitată suma de 3 042 lei pentru reparația autovehiculului deteriorat.

Totodată, în cadrul instrumentării dosarului de daune de către C.A. „General Asigurări" S.A. s-a constatat că persoana răspunzătoare de producerea accidentului cet. ***** conducea autovehiculul în temeiul unui permis eliberat de către Autoritățile Române, sub ***** din *****, fapt ce încalcă regulile privind permisul de conducere.

Cât privește cerința referitor la suma de bază solicitată spre încasare:

A făcut referire la art.1856 alin.(1) Cod civil, indicând că, asigurătorul care a plătit despăgubirea de asigurare, precum și eventualele cheltuieli de diminuare a prejudiciului, se subrogă, în limitele acestei sume, în dreptul la repararea prejudiciului față de terțul căruia îi revine obligația să repare prejudiciul cauzat, dacă legea sau contractul nu prevede altfel, adică față de pârât, menționând că, similar prevede și art.2024 alin.(1) Cod civil, în redacția modernizată - persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acțiune de regres împotriva acesteia în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

A făcut trimitere la art.29 lit.c) al Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 în vigoare la data accidentului rutier și a notat că, asigurătorul are dreptul să înainteze acțiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci când persoana răspunzătoare de producerea accidentului care conduce autovehiculul fără permis de conduce sau cu încălcarea regulilor privind permisul de conducere.

Astfel, a subliniat că, la întocmirea formularului de constatare amiabilă de accident și la compania de asigurări, pârâtul a prezentat permisul eliberat de către Autoritățile Române ***** din *****.

Reclamantul a mai făcut referire la prevederile art.41 alin.(6) lit.a) în coroborare cu lit.b) al aceluiași articol din Convenția de la Viena nr.87 din 08 noiembrie 1968 asupra circulației rutiere, cât și pct.21 al Regulamentului cu privire la permisul de conducere, organizarea și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1452 din 24 decembrie 2007 în vigoare la data accidentului rutier și a indicat că, prin Hotărîrea Guvernului nr.1452 din 24 decembrie 2007, Republica Moldova a ales

să recunoască valabilitatea permiselor străine, dar cu condiția că atunci când persoana are reședința în Republica Moldova trebuie să preschimbe permisul de conducere străin într-un permis de conducere al Republicii Moldova.

În speță, reieșind din faptul că, pârâtul vinovat de producerea accidentului rutier și totodată fiind cetățean al Republicii Moldova cu reședința stabilită în Republica Moldova contrar prevederilor pct.21 al Regulamentului cu privire la permisul de conducere, organizarea și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier - nu a preschimbat permisul de conducere eliberat de Autoritățile Române, aceasta constituind o încălcare a Regulamentului cu privire la permisul de conducere, organizarea și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1452 din 24 decembrie 2007.

Astfel, deoarece, pârâtul este vinovat de producerea accidentului rutier și a încălcat regulile privind permisul de conducere prin faptul că, deținea un permis românesc contrar pct.21 al Regulamentului cu privire la permisul de conducere, organizarea și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1452 din 24 decembrie 2007 în vigoare la data accidentului rutier, C.A. „General Asigurări" S.A., în calitate de asigurator în temeiul prevederilor art.29 lit.c) al Legii nr.414 - are dreptul să înainteze acțiunea în regres în limita despăgubirilor achitate, în mărime de 3 042 lei.

A precizat că, în scopul soluționării pe cale amiabilă a litigiului apărut, a fost expediată pretenția ***** din 21 decembrie 2020, fiind acordat termen de 30 zile pentru achitarea sumei despăgubirii suportate de asigurator, fie pentru prezentarea la sediul asiguratorului pentru a examina posibilitatea achitării în rate a prejudiciului. Din considerentul că pretenția nu a fost satisfăcută de către pârât până la momentul de față, reclamantul a fost nevoit să înainteze prezenta acțiune.

Cu privire la cheltuielile de judecată:

Reclamantul a făcut trimitere la prevederile art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă și în acest context, a susținut că, pârâtul urmează să compenseze cheltuielile de judecată care la momentul înaintării prezentei acțiuni constituia suma de 270 lei, achitată cu titlu de taxă de stat.

La caz, a notat că, practica judiciară în asemenea cauze deși nu este foarte bogată (întrucât nu sunt multe asemenea cazuri), dar este uniformă, spre exemplu:

1. Decizia Curții de Apel Chișinău nr.2a-790/2022 din 07 iunie 2022 (2-21136627-02-2a- 10022022) (pârâtul cetățean al R.M. conducea în temeiul unui permis românesc).

2. Hotărîrea Judecătoriei Drochia nr.2-123/2021 din 01.04.2021 (2-21013666-26-2- 29012021), menținută prin decizia Curții de Apel Bălți nr.2a-448/2021 din 17 iunie 2021 (pârâtul cetățean al R.M. conducea în temeiul unui permis românesc).

3. Hotărîrea Judecătoriei Chișinău nr.2-4623/21 din 05 noiembrie 2021 (2-21032167-12-2-03032021-1) (pârâtul conducea în temeiul unui permis eliberat în Siria), menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău.

Cu toate acestea există și alte cauze cu același temei de regres, care însă nu au fost contestate, astfel încât lipsește motivarea instanței, cum ar fi:

1. Hotărîrea Judecătoriei Orhei. jud. Romandaș A. - cauza General Asigurări vs TTgha Fahd - dos.nr.2-425/2022;

2. Hotărîrea Judecătoriei Hîncești, jud. Dadu I. - cauza General Asigurări vs Negru Comeliu dos.nr. 2-1624/21;

3. Hotărîrea Judecătoriei Chișinău - cauza General Asigurări vs Abd Elhadi Qasem dos.nr. 2-11246/2020.

Astfel, C.A. „General Asigurări" S.A. a solicitat încasarea sumei totale de 3 312 (trei mii trei sute doisprezece) lei, din care: - 3 042 (trei mii patruzeci și doi) lei - cu titlu de prejudiciu material; - 270 (două sute șaptezeci) lei, achitată cu titlu de taxă de stat și alte cheltuieli de judecată dacă vor fi suportate și prezentate.

În drept, acțiunea depusă de C.A. „General Asigurări" S.A. a fost întemeiată pe art.29 lit.c) din Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, în vigoare la data accidentului rutier, art.art.22, 1856 alin.(1), 2024 alin.(1) Cod civil, art.art.4, 5, 39 alin.(13), 166, 167, 174, 175, 276^3 Cod de procedură civilă.

Poziția, argumentele și solicitările pârâtului ***.**

După depunerea cererii de chemare în judecată, întru respectarea dispozițiilor art.art.100 alin.(1), alin.(3), 102 alin.(1)-(3), (4^1), (6) și art.art.183, 185 și 186 Cod de procedură civilă, instanța a dispus comunicarea actelor de procedură pârâtului *****, la adresa indicată în cererea de chemare în judecată și anexele la aceasta - ce este identică cu adresa indicată în Registrul de stat al populației (datele căruia sunt accesibile prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor) din: mun.Chișinău, ***** (f.d.30, 31).

Astfel, întru respectarea dreptului pârâtului la un proces echitabil, prin încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 18 decembrie 2023 i-au fost explicate drepturile și obigațiile sale procedurale, inclusiv, dreptul de a depune referință asupra cererii de chemare în judecată (f.d.28-29).

Se reține că, pârâtul ***** a recepționat corespondența poștală la 02 ianuarie 2024, prin care i-a fost expediată copia încheierii de acceptare spre examinare a cererii de chemare în judecată, cât și copia acțiunii, cu anexele la ea, fapt confirmat prin semnătura acestuia aplicată pe avizul de recepție a trimiterii poștale nr.*****, restituit instanței de factorul poștal (f.d.34).

Fiind constatat că, actele de procedură i-au fost expediate pârâtului la adresa de domiciliu înregistrată în Registrul de stat al populației și că, acesta a recepționat corespondența, instanța de judecată a considerat că obligația pozitivă a instanței de comunicare a actelor de procedură, a fost îndeplinită în modul corespunzător.

Mai mult ca atât, în adresa acestuia au fost efectuate 2 (două) telefonograme la numărul de mobil indicat în formularul de constatare amiabilă (mob.: *****) (f.d.7), ce au fost recepționate de soția acestuia, care s-a obligat să-l anunțe despre data ședinței (f.d.35, 39).

Cu toate acestea, pârâtul ***** nu a depus referință asupra acțiunii formulate de C.A. „General Asigurări" S.A., deși acesta a fost citat în mod legal pentru ședința de judecată, contra semnătură (f.d.34) și prin telefonograme (f.d.35, 39) și i-a fost adusă la cunoștință acțiunea formulată.

În conformitate cu art.56 alin.(3) Cod de procedură civilă, participanţii la proces sânt obligați să se folosească cu bună-credinţă de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligaţiilor procedurale, se aplică sancţiunile prevăzute de legislaţia procedurală civilă.

Conform prevederilor art.61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sânt obligați să se folosească cu bună-credinţă de drepturile lor procedurale. Instanţa judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmăreşte tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În acest sens, este pertinentă și practica CtEDO care în cauza Ponomariov vs. Ucraina a evidențiat că ține de obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În plus, CtEDO reamintește că un stat nu poate fi considerat răspunzător atunci când o parte, citată legal și informată despre obiectul cauzei, renunță în mod expres la dreptul de a se prezenta în instanță și de a se apăra (cauza Poitrimol împotriva Franței, hotărîrea din 23 noiembrie 1993, seria A nr.277-A, p.13, §31). Atitudinea părților ar echivala cu o renunțare la dreptul de a apărea în instanță și de a se apăra.

Fiind constatat că actele de procedură au fost expediate pârâtului la adresa de domiciliu, iar acesta a recepționat corespondența, cât și prin intermediul telefonogramelor, instanța judecătorească a conchis că obligația pozitivă a instanței de comunicare a actelor de procedură, a fost în totalmente îndeplinită în modul corespunzător.

Prin urmare, conducându-se de prevederile art.186 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța a dispus judecarea cauzei în baza probatoriului administrat la dosarul cauzei.

Poziția participanților la proces expusă în ședința de judecată.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului C.A. „General Asigurări" S.A., Popa Tudor, împuternicit prin procura *****din *****, valabilă până la 31 decembrie 2024 (f.d.33) și a ordinului de angajare ***** din ***** (f.d.32) a susținut integral cererea de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept indicate, solicitând admiterea integrală a acțiunii și încasarea taxei de stat achitată la depunerea ei.

În cadrul ședinței de judecată, pârâtul ***** nu s-a prezentat, fiind citat în mod legal în corespundere cu prevederile art.102-105 Cod de procedură civilă, fapt

confirmat **prin semnătura aplicată** pe avizul de recepție a trimiterii poștale (f.d.34) și **telefonogramelor** anexate la materialele cauzei (f.d.35, 39), fiind dispusă judecarea cauzei în lipsa acestuia.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile reprezentantului reclamantului asupra cererii formulate, studiind materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate, verificând temeinicia argumentelor expuse de reprezentantul reclamantului în ședința de judecată, apreciind pretenţiile formulate în acţiune în raport cu probele prezentate, administrându-le pertinenţa şi temeinicia prin prisma prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată ajunge la concluzia că, cererea de chemare în judecată depusă de C.A. „General Asigurări" S.A. este întemeiată și urmează a fi admisă, din următoarele considerente.

Potrivit art.117 alin.(1) Cod de procedură civilă, probe în cauze civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

În corespundere cu art.118 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Prevederile art.121 Cod de procedură civilă, stipulează că, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu prevederile art.130 alin.(1)-(3) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

Conform art.239 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

În temeiul art.240 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea

acţiunii. Instanța judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În conformitate cu prevederile art.120 din Constituția Republicii Moldova coroborat cu art.16 alin.(1) Cod de procedură civilă, hotărîrile judecătorești definitive sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

CEDO reiterează că, deși art.6§1 obligă instanțele să își motiveze hotărîrile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument. Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale ale părților, dar măsura în care se aplică această obligație poate varia în funcție de natura hotărîrii și, prin urmare, trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei.

Cu privire la încasarea despăgubirii în ordine de regres - cu titlu de prejudiciu material, se reţin următoarele.

Prin înscrisurile atașate la dosar se confirmă că, la 11 noiembrie 2020, ora 15.05, în mun.Chișinău, str.Columna a avut loc accidentul rutier cu implicarea autovehiculului de „*****”, cu n/î *****, la volanul căruia se afla *****, care a tamponat autovehiculul de model „*****”, cu n/î *****, condus de Țurcan Vladislav (f.d.7).

Tot actele cauzei atestă faptul că, la 26 februarie 2020, de către C.A. „General Asigurări” S.A., în calitate de asigurător, a fost eliberată polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA) nr.***** din 26 februarie 2020 pentru automobilul de model „*****”, n/î *****, (la volanul căruia se afla pârâtul *****) valabilă până la 25 februarie 2021 (f.d.8).

Concomitent, prin suportul probant, se confirmă cert că, potrivit formularului de „constatare amiabilă de accident”, ***** și-a recunoscut vinovăția și calitatea de persoană răspunzătoare de producerea accidentului, confirmând acest fapt prin semnătura sa (f.d.7).

Se mai atestă faptul că, la 11 noiembrie 2020 a fost întocmit procesul-verbal de constatare a daunelor nr.***** cu participarea inclusiv a pârâtului *****, fapt confirmat prin semnătura aplicată de către acesta pe procesul-verbal de constatare a daunelor, potrivit căruia au fost stabilite deteriorări existente la automobilul de model „*****”, cu n/î *****, condus de Țurcan Vladislav (f.d.12-13).

În conformitate cu acordul nr.***** privind stabilirea despăgubirii de asigurare/RCA părțile au convenit că, costul reparației automobilului de model „*****”, cu n/î ***** constituie suma de 3 048 lei și urma a fi achitată la contul bancar al ***** - despăgubirea de asigurare în sumă de 3 042 lei pentru compensarea pagubei cauzei automobilului avariat de model „*****”, cu n/î ***** (f.d.15).

Se reține că, la 29 decembrie 2020, C.A. „General Asigurări” S.A. a emis ordinul nr.4316 cu privire la despăgubirea păgubitului, prin care s-a aprobat despăgubirea de asigurare, în mărime de 3 042 lei (f.d.16), achitată la aceeași dată reprezentantului

păgubitului, fapt confirmat prin ordinul de plată ***** din 29 decembrie 2020, prin intermediul ***** (f.d.17).

Or, deși legea nu prevede o procedură prealabilă pentru asemenea categorii de litigii, reclamantul, din proprie inițiativă, dar și având în vedere existența temeiului de regres, cât și pentru a evita înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată, totuși, la 31 decembrie 2020 - întru soluționarea litigiului pe cale amiabilă, C.A. „General Asigurări" S.A. a expediat în adresa pârâtului ***** pretenția prin care a solicitat restituirea benevolă a despăgubirii de asigurare, în mărime de 3 042 lei (f.d.18), însă până la sesizarea instanței cu prezenta acțiune, pârâtul nu a restituit benevol suma de 3 042 lei.

Deci, instanța de judecată conchide că, reclamantul C.A. „General Asigurări" S.A. a inițiat în instanță o acțiune de regres cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare pentru prejudiciul material cauzat, în esență solicitând instanței încasarea sumei de 3 042 lei, cu titlu de prejudiciu material, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Pretențiile reclamantului au fost justificate pe prevederile art.29 lit.c) din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, invocându-se că, ***** deținea un permis de conducere românesc care nu a fost preschimbat în conformitate cu prevederile pct.21 din Regulamentul cu privire la permisul de conducere, organizare și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier (f.d.9).

Deci, reclamantul a invocat că, la momentul producerii accidentului rutier, ***** a admis o încălcare cu privire la regulile privind permisul de conducere, indicând prevederile art.29 lit.c) al Legii nr.414 din 22 decembrie 2006 menționată *supra*.

În conformitate cu art.9 alin.(1) Cod civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.

Potrivit art.9 alin.(2) Cod civil, drepturile și obligațiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice; b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile; c) din hotărîre judecătorească în care sânt stabilite drepturi şi obligaţii; d) în urma creării şi dobândirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege; e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală; f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

Astfel, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sunt prevăzute de lege, dau naștere

la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile.

Apărarea dreptului civil se face prin recunoașterea nulității actului juridic, recunoașterea dreptului, restabilirea situației anterioare încălcării dreptului și suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul, repararea prejudiciilor, încasarea clauzei penale, desființarea sau modificarea raportului juridic, alte căi prevăzute de lege.

Aplicabile speței sunt prevederile art.1822 alin.(1) din Codul civil, care stipulează că, prin „contract de asigurare", o parte (contractantul asigurării) se obligă să plătească celeilalte părţi (asigurător) prima de asigurare, iar asigurătorul se obligă să plătească asiguratului, beneficiarului asigurării sau, după caz, terţului păgubit o prestaţie bănească (indemnizaţie ori despăgubire de asigurare) la producerea cazului asigurat în interiorul perioadei de asigurare.

Conform art.1823 Cod civil, clasele și tipurile de asigurări se stabilesc prin lege specială.

Art.1 al Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, stipulează că, prezenta lege reglementează raporturile juridice dintre asigurători, asiguraţi şi persoane terţe ce derivă din contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, precum şi modul de realizare a acestui tip de asigurare.

Potrivit art.1830 alin.(1)-(3) Cod civil, pentru încheierea contractului de asigurare, contractantul asigurării prezintă asigurătorului o cerere sau un chestionar (cererea contractantului) în formă scrisă, în care indică interesul său în asigurare sau declară verbal că doreşte să încheie contract de asigurare. Declaraţia verbală nu scuteşte de necesitatea depunerii cererii scrise de asigurare. Contractul de asigurare se încheie în scris. Contractul de asigurare este format din cererea contractantului, poliţa de asigurare emisă de asigurător şi condiţiile generale de asigurare aplicabile, precum şi din alte condiţii contractuale incluse în contract conform legii.

Alin.(7) al aceluiași articole, statuează că, încheierea contractului de asigurare se constată prin poliţa de asigurare sau certificatul de asigurare emis şi semnat de asigurător ori prin nota de acoperire emisă şi semnată de brokerul de asigurare.

Conform art.1998 alin.(1)-(2) Cod civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Potrivit art.3 al Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, obiect al asigurării obligatorii de răspundere civilă auto îl constituie răspunderea civilă a proprietarului şi/sau utilizatorului de autovehicul pentru orice pagubă sau vătămare

corporală produsă prin accident de autovehicul în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării.

Conform art.4 alin.(1) al aceleiași legi, persoanele fizice și persoanele juridice care au în proprietate sau utilizare autovehicule supuse înmatriculării pe teritoriul Republicii Moldova sânt obligate să se asigure pentru cazuri de răspundere civilă auto ca urmare a prejudiciilor cauzate prin accident de autovehicul produs în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării.

Art.7 alin.(1) lit.a) al Legii prenotate, statuează că, în cadrul asigurării obligatorii de răspundere civilă auto, cazul asigurat este accidentul produs de un autovehicul, al cărui proprietar sau utilizator a îndeplinit obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, cu cauzarea de prejudicii: atât în timpul deplasării, cât și în timpul staționării autovehiculului.

Conform art.15 alin.(1) al Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, asigurătorul acordă despăgubiri dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul, precum și în cazul în care, la data accidentului:

a) utilizatorul nu este inclus în contractul de asigurare încheiat între proprietar sau utilizator şi asigurător;

b) utilizatorul sau asiguratul nu posedă permis de conducere de categoria respectivă;

c) utilizatorul sau asiguratul nu a respectat obligaţiile tehnice legale cu privire la starea şi siguranţa autovehiculului.

Conform prevederilor art.22 alin.(11) al aceleiași legi, dacă, la data producerii accidentului de autovehicul, persoana păgubită are în vigoare un contract de asigurare de bunuri pentru bunurile avariate sau distruse prin accidentul de autovehicul, posesorul unor astfel de bunuri va fi despăgubit în temeiul acelui contract.

Potrivit art.22 alin.(12) al Legii indicate *supra*, în cazul când persoana păgubită se adresează asigurătorului cu care are încheiat contract de asigurare de bunuri pentru recuperarea prejudiciului, constatarea avariilor, soluțiile tehnologice adoptate, evaluarea și stabilirea despăgubirilor vor fi opozabile asigurătorului de răspundere civilă auto al persoanei vinovate, în limita prevederilor prezentei legi, dacă asigurătorul de bunuri a respectat procedura de invitare a asigurătorului de răspundere civilă auto prevăzută la alin.(12^1).

Conform art.22 alin.(12^1) al Legii menționate *supr*a, asigurătorul care are încheiat contract de asigurare de bunuri cu persoana păgubită este obligat să invite la procesul de constatare a pagubei persoana vinovată și asigurătorul de răspundere civilă auto al persoanei vinovate, probând invitația printr-un înscris justificativ. Neprezentarea asigurătorului de răspundere civilă auto al persoanei vinovate la data și locul stabilit nu împiedică asigurătorul de bunuri să constate pagubele ce vor fi opozabile asigurătorului de răspundere civilă auto absent de la procesul de constatare.

Art.22 alin.(13) al aceleiași Legi, prevede că, întru respectarea prevederilor alin.(12), asigurătorul de bunuri al persoanei păgubite recuperează despăgubirea de asigurare plătită acesteia de la asigurătorul de răspundere civilă auto al persoanei vinovate, în limitele stabilite de prezenta lege pentru unul şi acelaşi accident.

Iar art.181 alin.(1) al Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, statuează că, **procedura de constatare amiabilă a accidentului de autovehicul** (în continuare - constatare amiabilă) este o soluție de constatare a faptelor, a circumstanțelor şi a persoanei vinovate de producerea accidentului, alternativă procedurii aplicate de către angajații organelor de poliție, ai unităților de pompieri și ai procuraturii, **și este aplicabilă doar cu condiția exprimării benevole a voinței părților de a recurge la aceasta.**

Conform art.2024 alin.(1) Cod civil, persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o **acţiune de regres** împotriva acesteia în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Potrivit art.29 lit.c) din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, asigurătorul are dreptul să înainteze acţiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci când: **persoana răspunzătoare de producerea accidentului conducea autovehiculul** fără permis de conducere, **cu încălcarea regulilor privind permisul de conducere**, sau în decursul termenului de aplicare a măsurii de siguranță privind ridicarea provizorie a permisului de conducere.

Analizând normele legale citate mai *sus* în coraport cu circumstanțele de fapt ale speței, instanța constată că, solicitarea C.A. „General Asigurări" S.A. privind încasarea în ordine de regres a prejudiciului material este întemeiată și urmează a fi admisă.

Or, prin înscrisurile cauzei se confirmă cu certitudine că, persoana vinovată în producerea accidentului rutier din 11 noiembrie 2020, la caz, pârâtul ***** deținea un permis de conducere eliberat la ***** de către Autoritățile Române, care urma a fi preschimbat într-un permis de conducere a Republicii Moldova în termen de 6 luni.

Totodată, este imperios necesar de subliniat prevederile art.41 alin.(6) din Convenția de la Viena nr.87 din 08 noiembrie 1968 asupra circulației rutiere, care stipulează expres că, dispozițiile prezentului articol **nu obligă părțile contractante**:

a) să recunoască valabilitatea permiselor, naționale sau internaționale, **care vor fi eliberate pe teritoriul unei alte părți contractante persoanelor care își au reședința pe teritoriul lor în momentul acestei eliberări** sau a căror reședință a fost transferată pe teritoriul lor după această eliberare;

b) să recunoască valabilitatea permiselor amintite, eliberate conducătorilor al căror domiciliu normal în momentul eliberării nu se găsea pe teritoriul pe care a fost eliberat permisul sau al cărui domiciliu a fost transferat, după această eliberare, pe un alt teritoriu.

Conform pct.21 al Regulamentului cu privire la permisul de conducere, organizarea şi desfăşurarea examenului pentru obţinerea permisului de conducere şi condiţiile de admitere la traficul rutier, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1452 din 24 decembrie 2007 (în vigoare la data producerii accidentului rutier) se indică că, pentru conducerea autovehiculelor pe drumurile publice, **titularii permiselor de conducere eliberate de alte state, care îşi stabilesc domiciliul sau reşedinţa în Republica Moldova, sânt obligaţi să solicite** subdiviziunii competente **preschimbarea acestora cu documente similare ale Republicii Moldova, în termen de maximum 6 luni,** în condiţiile stabilite de prezentul Regulament.

Deci, prin Hotărîrea Guvernului nr.1452 din 24 decembrie 2007, Republica Moldova a ales să recunoască valabilitatea permiselor străine, dar cu condiția că atunci când persoana are reședința în Republica Moldova trebuie să preschimbe permisul de conducere străin într-un permis de conducere al Republicii Moldova.

În acest sens, instanța subliniază, că norma legală indicată *supra,* statuează în mod expres că, dacă persoana răspunzătoare de producerea accidentului conducea autovehiculul cu un permis de conducere care nu a fost preschimbat într-un permis de conducere a Republicii Moldova, încălcând regulile privind permisul de conducere, sau în decursul termenului de aplicare a măsurii de siguranță privind ridicarea provizorie a permisului de conducere, aceasta este ținută să restituie companiei de asigurări despăgubirea de asigurare achitată persoanei păgubite.

Având în vedere că, la avizul cu privire la producerea accidentului rutier din 11 noiembrie 2020, *****, recunoscându-și vina sa, a prezentat permisul de conducere eliberat de România (Iași) la data de ***** valabil până la data de 03 octombrie 2026 (f.d.9) și totodată, fiind cetățean al Republica Moldova și cu reședința stabilită în Republica Moldova, instanța constată cu certitudine faptul că, pârâtul a admis o încălcare a regulilor privind permisul de conducere în sensul Regulamentului cu privire la permisul de conducere, organizarea şi desfăşurarea examenului pentru obţinerea permisului de conducere şi condiţiile de admitere la traficul rutier, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1452 din 24 decembrie 2007.

Or, la caz, pârâtul ***** nu deținea un permis de conducere valabil pe teritoriul Republicii Moldova, ceea se confirmă indubitabil prin copia permisului anexat la dosarul de daune, acesta fiind un permis eliberat de către Autoritățile Române, care urma a fi preschimbat, în termen maxim de 6 (șase) luni, lucru, care în prezenta speță a fost omis de către pârât (f.d.9).

Deci, în speță, s-a constatat că, la momentul producerii accidentului rutier din 11 noiembrie 2020, automobilul de model „*****”, cu n/î ***** era condus de *****, adică de o persoană **care conducea autovehiculul cu încălcarea regulilor privind permisul de conducere**, situație ce denotă, că persoana vinovată de producerea accidentului rutier urmează să restituie companiei de asigurări despăgubirea achitată păgubitului.

Aceste circumstanțe permit instanței a concluziona că, pârâtul ***** este ținut să achite reclamantului suma de 3 042 (trei mii patruzeci și doi) lei - cu titlu de prejudiciu material.

Mai mult ca atât, este de menționat că, în cursul judecării cauzei, probațiunea în contradictoriu de către ***** nu a fost executată, deși pârâtul a fost îndreptățit să aducă dovezi ce ar demonstra netemeinicia acțiunii sau alte probe concludente după părerea sa.

Corespunzător, constatând că pârâtul nu a prezentat referință și probe pertinente care ar atesta netemeinicia acțiunii depuse de reclamant, instanța de judecată consideră că, faptele expuse de C.A. „General Asigurări" S.A. în cererea de chemare în judecată sunt veridice și coroborează cu probele administrate la dosar, impunându-se soluția de admitere a acțiunii de regres, or, la caz a fost întrunită condiția menționată *supra* (art.29 lit.c) din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule) - prin **încălcarea regulilor privind permisul de conducere de către *****.**

Prin urmare, analizând normele *precitate* și suportul probatoriu anexat, instanța judecătorească va încasa de la ***** (a.n.:*****, IDNP: *****, dom.: mun.Chișinău, *****) în beneficiul C.A. „General Asigurări" S.A. suma despăgubirii în ordine de regres, în mărime de 3 042 (trei mii patruzeci și doi) lei - cu titlu de prejudiciu material.

Cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată, instanța relevă următoarele.

În conformitate cu art.82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

Se reține că, la depunerea cererii de chemare în judecată, C.A. „General Asigurări" S.A. a achitat taxa de stat, în cuantum de 270 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr.2823 din 29 noiembrie 2023 (f.d.6).

Potrivit art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Prin urmare, conducându-se de prevederile art.art.82, 94 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească va obliga pârâtul ***** să compenseze reclamantului taxa de stat, în sumă de 270 lei, achitată la momentul depunerii acțiunii.

Este imperios necesar de subliniat că, potrivit art.26 Cod de procedură civilă, procesele civile se desfăşoară pe principiul contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părţile şi ceilalţi participanţi la proces să aibă posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi

expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu cauza dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei. **Instanţa care judecă cauza** îşi păstrează imparţialitatea şi obiectivitatea, **creează condiţii pentru exercitarea drepturilor participanţilor la proces,** pentru cercetarea obiectivă a circumstanţelor reale ale cauzei. Egalitatea părţilor în drepturile procedurale este garantată prin lege şi se asigură de către instanţă prin crearea posibilităţilor egale, suficiente şi adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susţinerea poziţiei asupra circumstanţelor de fapt şi de drept, **astfel încât nici una dintre părţi să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.**

Sensul normei procedurale citată mai *sus* este că, instanța urmează să organizeze procesul astfel încât, să acorde participanților la proces posibilitatea de a-și apăra drepturile lor, inclusiv posibilitatea de a prezenta probe în susținerea acțiunii sau referinței.

În litigiul deferit judecății în prezenta speță, se reține că, instanța a pus la dispoziția ambelor părți posibilitatea de a-și apăra drepturile lor, însă, pârâtul nu și-a valorificat dreptul său de a prezenta referință sau probe suplimentare ce ar confirma netemeinicia acțiunii depuse.

Or, în lipsa unui suport probator de natură să răstoarne soluția adoptată pe caz, instanța de judecată ajunge la ferma concluzie de a încasa de la ***** (a.n.:*****, IDNP: *****, dom.: mun.Chișinău, *****) în beneficiul C.A. „General Asigurări" S.A. suma despăgubirii în ordine de regres, în mărime de 3 042 (trei mii patruzeci și doi) lei - cu titlu de prejudiciu material cheltuielile de judecată, compuse din taxa de stat, achitată la depunerea acțiunii, în mărime de 270 (două sute șaptezeci) lei.

În aceste circumstanțe, instanța de judecată investită cu examinarea litigiului deferit judecății în prezenta speță, nu a putut găsi o altă elucidare a cazului decât cea clarificată mai *sus*, de vreme ce concluzia instanței este consecința dedusă în urma prezentării probelor de către părți și examinate în cadrul ședinței de judecată, or, în conformitate cu prevederile art.118 alin.(1) sprijinite cu dispoziția art.119 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar probele se adună și se prezintă de către părți.

Sintetizând cele expuse mai *sus* și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile art.art.118, 121-122 Cod de procedură civilă, instanța de judecată conchide că acțiunea înaintată de C.A. „General Asigurări" S.A. este întemeiată și urmează a fi admisă.

În conformitate cu art.art.82, 94, 130, 236, 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se admite cererea de chemare în judecată înaintată de C.A. „General Asigurări” S.A. către ***** privind încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres și cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la ***** (a.n.:*****, IDNP: *****, dom.: mun.Chișinău, *****) în beneficiul C.A. „General Asigurări” S.A. (IDNO: 1016600035165, sediul: mun.Chișinău, str.Al.Pușkin 47/5) suma despăgubirii de asigurare în ordine de regres, în mărime de 3 042 (trei mii patruzeci și doi) lei - cu titlu de prejudiciu material și cheltuielile de judecată, compuse din taxa de stat, achitată la depunerea acțiunii, în mărime de 270 (două sute șaptezeci) lei, iar în total suma de 3 312 (trei mii trei sute doisprezece) lei.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul : Natalia Moldovanu